सन २०२४-२५ मध्ये RKVY अंतर्गत कोरडवाहु क्षेत्र विकास (RAD) कार्यक्रमाच्या अंमलबजावणीसाठी सर्वसाधारण व अनुसूचित जमाती या प्रवर्गांचा एकूण रु.४३०.०० लाख इतका निधी वितरीत करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग
शासन निर्णय क्रमांक :- कृवपदुम-१९०४४/१/२०२५-MAG-८(E-९४२४०३)
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय (विस्तार), मुंबई-४०००३२.
दिनांक : २१ मार्च, २०२५.

संदर्भ :-

१. केंद्र शासनाच्या www.agricoops.nic.in या संकेत स्थळावरील राष्ट्रीय शाश्वत शेती अभियानाच्या मार्गदर्शक सुचना.
२. शासन परिपत्रक, वित्त विभाग, क्र.अर्थसं-२०२४/प्र.क्र. ३४/अर्थ-३, दिनांक ०१.०४.२०२४
३. शासन पत्र, कृषि विभाग, क्रमांक: CSS २०२४/C.R.१२/२-A, दिनांक १३.०५.२०२४
४. शासन निर्णय, कृषि विभाग, क्रमांक : राशेअ-४४२४/प्र.क्र.१२७/८-अे, दि.२८.०५.२०२४.
५. शासन निर्णय, कृषि विभाग, क्रमांक : राशेअ-४४२४/प्र.क्र.१५३/८-अे, दि.०१.०७.२०२४.
६. शासन निर्णय,कृषि विभाग, क्रमांक : राशेअ-४४२४/प्र.क्र.१५४/८-अे, दि.१२.०७.२०२४ व दि.७.१०.२०२४
७. शासन निर्णय, कृषि विभाग, क्रमांक : राशेअ-४४२४/प्र.क्र.१५५/८-अे, दि.११.०७.२०२४ व दि.०७.१०.२०२४
८. शासन परिपत्रक, वित्त विभाग, क्रमांक : अर्थसं २०२४/प्र.क्र.८०/अर्थ-३, दि.१५.१०.२०२४
९. शासन परिपत्रक, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, क्रमांक : बियुडी २०२४/प्र.क्र.६९/अर्थ (विघयो), दि.१८.१०.२०२४
१०.शासन परिपत्रक, आदिवासी विकास विभाग, क्रमांक : बियुडी २०२४/प्र.क्र.२/कार्यासन-६, दि. १८.१०.२०२४
११.शासन निर्णय, कृषि विभाग, क्रमांक : राशेअ-४४२४/प्र.क्र.१५३/८-अे, दि.२२.०१.२०२५
१२.कृषि व शेतकरी कल्याण विभाग, केंद्रीय कृषि व शेतकरी कल्याण मंत्रालय, भारत सरकार यांचे पत्र क्र.१-१५/२०२४ आरकेव्हीवाय, दि.१९.०३.२०२५
१३. संचालक (वि. व. प्र.), कृषि आयुक्तालय, पुणे यांचे पत्र क्र.विप्र ३/कोक्षेवि/निधी मागणी/प्र.क्र.६/र-१२७/२४ दिनांक १९.०३.२०२५
१४.शासन निर्णय, कृषि विभाग, क्रमांक : कृवपदुम-१९०४४/१/२०२५-MAG-८(E-९४२४०३), दि.२०.०३.२०२५
१५.कृषि व शेतकरी कल्याण विभाग, केंद्रीय कृषि व शेतकरी कल्याण मंत्रालय, भारत सरकार यांचे पत्र क्र.१-१५/२०२४ आरकेव्हीवाय, दि.२१.०३.२०२५
१६. कृषि संचालक (वि.व. प्र.), कृषि आयुक्तालय, पुणे यांचे पत्र क्र.विप्र ३/कोक्षेवि/निधी मागणी/प्र.क्र.६/र-१३५/२४ दिनांक २१.०३.२०२५

प्रस्तावना :-

सन २०२२-२३ पासून कोरडवाहू क्षेत्र विकास (RAD) हा कार्यक्रम राष्ट्रीय कृषि विकास योजना RKVY कॅफ्टेरिया अंतर्गत घेण्यात येत आहे. त्याकरिता केंद्र व राज्य हिश्श्याचे अनुदानाचे प्रमाण ६०:४० असे आहे.

सदर योजनेच्या RKVY च्या मुख्य सचिव यांच्या अध्यक्षतेखालील राज्य स्तरीय सूकाणू समितीने दिनांक ०३.०५.२०२४ रोजीच्या बैठकीत केंद्र हिस्सा रु.२२००.०० लाख व त्यासाठीचा पूरक राज्य हिस्सा रु.१४६६.६७ लाख याप्रमाणे एकूण रु.३६६६.६७ लाख निधीच्या वार्षिक कृती आराखडयास मान्यता दिली आहे. त्यानुसार RKVY अंतर्गत कोरडवाहु क्षेत्र विकास (RAD) कार्यक्रमांसाठी सन २०२४-२५ या आर्थिक वर्षाकरीता रु.३६६६.६७ लाख इतक्या निधीच्या वार्षिक कृति आराखड्यास दिनांक २८ मे, २०२४ च्या शासन निर्णयान्वये प्रशासकीय मान्यता देण्यात आली आहे. सदर योजनेस सर्वसाधारण प्रवर्गासाठी संदर्भ क्र.६ व ११ येथील शासन निर्णयान्वये रु.१४४६.६७ लाख, अनुसूचित जातीसाठी संदर्भ क्र. ७ व ११ येथील शासन निर्णयान्वये रु.२३६.६७ लाख, व अनुसूचित जमातीसाठी संदर्भ क्र. ८ व ११ येथील शासन निर्णयान्वये रु.१८५.०० लाख असा एकूण १८६८.२३ लाख इतका निधी वितरीत केला आहे.

केंद्र शासनाने संदर्भ क्र.१२ अन्वये राष्ट्रीय कृषि विकास योजना (RKVY) अंतर्गत कोरडवाहू क्षेत्र विकास (RAD) कार्यक्रमासाठी सन २०२४-२५ या आर्थिक वर्षासाठी चौथ्या हप्त्याचा तिन्ही प्रवर्गाचा केंद्र हिस्सा रु.११.०० कोटी इतका निधी वितरित केला होता. त्यानुषंगाने कृषि संचालक यांच्या संदर्भ क्र.१३ अन्वये केलेल्या विनंतीच्या अनुषंगाने या विभागाच्या संदर्भ क्र.१४ येथील शासन निर्णयान्वये केंद्र हिस्सा रु.२९२.८० लाख व त्यास अनुरुप राज्य हिस्सा रु.१९५.२० लाख असा एकूण रु.४८८.०० लाख इतका निधी आयुक्त (कृषि) यांना वितरीत करण्यास मान्यता देण्यात आली होती. केंद्र शासनाने संदर्भ क्रमांक १४ येथील पत्रान्वये केलेल्या सुधारणेनुसार राष्ट्रीय कृषि विकास योजना (RKVY) अंतर्गत कोरडवाहू क्षेत्र विकास (RAD) कार्यक्रमासाठी सन २०२४-२५ या आर्थिक वर्षासाठी चौथ्या हप्त्याचा तिन्ही प्रवर्गांकरीता केंद्र हिश्श्याचा रु.२.९३ कोटी इतका निधी वितरित केला आहे. त्यानुसार कृषि संचालक यांनी संदर्भ क्र.१६ येथील पत्रान्वये केलेल्या मागणीच्या अनुषंगाने यापूर्वी निर्गमित केलेला संदर्भ क्र.१४ येथील शासन निर्णय अधिक्रमित करुन केंद्र शासनाने वितरीत केलेल्या सुधारित निधीच्या मर्यादेत केंद्र हिस्सा रु.२५८.०० लाख व त्यास अनुरुप राज्य हिस्सा रु.१७२.०० लाख असा एकूण रु.४३०.०० लाख इतका निधी आयुक्त (कृषि) यांना वितरीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती, त्यानुषंगाने शासन खालीलप्रमाणे निर्णय घेत आहे.

शासन निर्णय :-

१. सन २०२४-२५ मध्ये RKVY अंतर्गत कोरडवाहू क्षेत्र विकास (RAD) कार्यक्रमाच्या अंमलबजावणीकरिता निधी वितरीत करण्याबाबतचा यापूर्वीचा संदर्भ क्र.१४ येथील शासन निर्णय या शासन निर्णयान्वये अधिक्रमित करण्यात येत आहे.

२. सन २०२४-२५ मध्ये RKVY अंतर्गत कोरडवाहू क्षेत्र विकास (RAD) कार्यक्रमाच्या अंमलबजावणीकरिता सर्वसाधारण व अनुसूचित जमाती या दोन प्रवर्गांकरिता केंद्र हिस्सा रु.२५८.०० लाख (अक्षरी रुपये दोन कोटी अठ्ठावन्न लाख फक्त) व त्यास अनुरुप राज्य हिस्सा

रु.१७२.०० लाख (अक्षरी रुपये एक कोटी बहात्तर लाख फक्त) असा एकूण रु.४३०.०० लाख (अक्षरी रुपये चार कोटी तीस लाख फक्त) इतका निधी आयुक्त (कृषि) यांना अर्थसंकल्पीय अंदाज व निधी वितरण प्रणालीद्वारे पुढीलप्रमाणे वितरीत करण्यात येत आहे. याबाबत सर्वसाधारण व अनुसूचित जमाती या प्रवर्गांकरिता केंद्र व राज्य हिश्श्याचे प्रवर्गनिहाय निधी वितरण पुढीलप्रमाणे आहे :-

(रुपये लाखात)

प्रवर्ग	केंद्र	राज्य	एकूण
सर्वसाधारण	२३०.००	१५३.३३३३३	३८३.३३३३३
अनुसूचित जमाती	२८.००	१८.६६६६७	४६.६६६६७
एकूण	**२५८.००**	**१७२.००**	**४३०.००**

३. सदरचा निधी खालील लेखाशिर्षाखाली खर्ची टाकण्यात यावा.

प्रवर्ग	केंद्र हिस्सा	राज्य हिस्सा
सर्वसाधारण	**मागणी क्र.डी-३,** २४०१-पीक संवर्धन, १०९-विस्तार व प्रशिक्षण, ००१-माहिती व प्रचार, (०१)(५१)- कृषि उन्नती योजना - राष्ट्रीय शाश्वत शेती अभियान - जिरायती क्षेत्र विकास कार्यक्रम (केंपुयो) (केंद्र हिस्सा ६०%) (कार्यक्रम) (२४०१९५५४) ३३, अर्थसहाय्य.	**मागणी क्र.डी-३,** २४०१-पीक संवर्धन, १०९-विस्तार व प्रशिक्षण, ०१-माहिती व प्रसारण, (०१)(५३)- कृषी उन्नती योजना - राष्ट्रीय शाश्वत शेती अभियान - अवर्षण प्रवण क्षेत्र विकास कार्यक्रम (केंपुयो) (राज्य हिस्सा ४०%), (२४०१ ए२७२) ३३- अर्थसहाय्य.
अनुसूचित जमाती	**मागणी क्र.टी-५,** २४०१ -पीक संवर्धन, (७९६) जनजाती क्षेत्र उपयोजना, (०१)(१९) राष्ट्रीय शाश्वत शेती अभियान- अवर्षण क्षेत्र विकास कार्यक्रम व हवामान बदल शाश्वत शेती संनियंत्रण प्रतिमानकरण व आंतरजाल कार्यक्रम (केंपुयो) (केंद्र हिस्सा ६०%) (जनजाती क्षेत्र उपयोजना) (कार्यक्रम) (२४०१ ए५३९) ३३ अर्थसहाय्य.	**मागणी क्र.टी-५,** २४०१-पीक संवर्धन, (७९६) जनजाती क्षेत्र उपयोजना, (०१)(२०) राष्ट्रीय शाश्वत शेती अभियान- अवर्षण प्रवण क्षेत्र विकास कार्यक्रम व हवामान बदल शाश्वत शेती संनियंत्रण, प्रतिमानकरण व आंतरजाल कार्यक्रम (केंपुयो) (राज्य हिस्सा ४०%) (जनजाती क्षेत्र उपयोजना) (कार्यक्रम) (२४०१ए५४८) ३३ अर्थसहाय्य.

४. या शासन निर्णयान्वये वितरीत निधी कोषागारातून आहरित करण्याकरिता आयुक्त (कृषि) यांना नियंत्रक अधिकारी व सहायक संचालक (लेखा), कृषी आयुक्तालय यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे.

५. केंद्रिय कृषि मंत्रालयाने राष्ट्रीय शाश्वत शेती अभियानांतर्गत कोरडवाहू क्षेत्र विकास कार्यक्रमासाठी राज्य शासनास सन २०२४-२५ करीता मंजूर केलेल्या कृति आराखड्यानुसार तसेच, केंद्र शासनाच्या दिनांक २० मे, २०२४ रोजीच्या पत्रान्वये निर्गमित केलेल्या मार्गदर्शक

सूचनानुसार सदर योजनेची अंमलबजावणी करण्यात यावी. याबाबत संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण) यांनी राज्यस्तरावरून अभियानाचे संनियंत्रण करावे, त्याचप्रमाणे अभियानाच्या प्रभावी अंमलबजावणी व संनियंत्रणाकरीता वेळोवेळी अधिनस्त कार्यालयांना निदेशित करावे.

६. या योजनेंतर्गत लाभार्थ्यांची निवड व अनुदान मंजूरीची कार्यवाही महा-डीबीटी प्रणालीद्वारे करावी आणि लाभार्थ्यांच्या आधार संलग्न बँक खात्यावर अनुदानाची रक्कम सार्वजनिक वित्तीय व्यवस्थापन प्रणालीद्वारे जमा करावी.

७. प्रत्येक महिन्याला योजनेची भौतिक आणि आर्थिक प्रगती याबाबतची माहिती अद्ययावत करण्यात यावी व राष्ट्रीय शाश्वत शेती अभियानाच्या मार्गदर्शक सूचनांसोबतच्या परिशिष्ट-३ मध्ये भरण्यात यावी व सदरची माहिती राज्य शासनाकडेसुद्धा पाठविण्यात यावी.

८. या शासन निर्णयान्वये उपलब्ध करुन देण्यात आलेल्या निधीचा तात्काळ विनियोग करण्यात यावा. तसेच निधी विनियोगाच्या अनुषंगाने संचालक (वि.व प्र.) यांनी वेळोवळी उपयोगिता प्रमाणपत्र शासनास सादर करावे.

९. सदर शासन निर्णय संदर्भांकित क्र.८ ते १० येथील वित्त विभाग दि.१५.१०.२०२४, सामाजिक न्याय विभाग व आदिवासी विकास विभागाच्या दि.१८.१०.२०२४ शासन परिपत्रकान्वये विभागास प्रदान केलेल्या अधिकाराचा वापर करुन व सदर परिपत्रकातील अटी शर्तींची पूर्तता करुन निर्गमित करण्यात येत आहे.

१०.सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०२५०३२११६१५५६१५०१ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

PRASHANT RAMESH PIMPALE

Digitally signed by PRASHANT RAMESH PIMPALE
DN: c=IN, o=GOVERNMENT OF MAHARASHTRA, ou=AGRICULTURE AND ADF DEPARTMENT, 2.5.4.20=fa29ab2a9a96d3a62a7a97531711f1ef9f3e78de039be6cabb44929032069507, postalCode=400032, st=Maharashtra, serialNumber=C9FC0E76E90819F7F6D29D043A3E393D7982322683A082D04EDA26B7264E4837, cn=PRASHANT RAMESH PIMPALE
Date: 2025.03.21 16:16:51 +05'30'

(प्रशांत र. पिंपळे)
अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा. मंत्री (कृषि), महाराष्ट्र राज्य, मुंबई-४०० ०३२.
२. मा.राज्यमंत्री (कृषि), महाराष्ट्र राज्य, मुंबई-४०० ०३२.
३. विधान सभा/विधान परिषद सदस्य,
४. अपर मुख्य सचिव (वित्त), वित्त विभाग, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
५. अपर मुख्य सचिव (नियोजन), नियोजन विभाग, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
६. प्रधान सचिव (कृषि), कृषि व पदुम विभाग, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
७. आयुक्त (कृषि),कृषि आयुक्तालय,महाराष्ट्र राज्य, पुणे
८. संचालक (सर्व), कृषि आयुक्तालय,महाराष्ट्र राज्य, पुणे
९. विभागीय कृषि सहसंचालक (सर्व),
१०. सर्व जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी

११. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता/लेखा परीक्षण) महाराष्ट्र, मुंबई/नागपुर
१२. महालेखापाल (लेखा परीक्षण) महाराष्ट्र, मुंबई/नागपुर
१३. संचालक, अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई
१४. संचालक, लेखा व कोषागार, मुंबई
१५. सह सचिव/उप सचिव/ अवर सचिव/कार्यासन अधिकारी (सर्व) (कृषि) कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय,मुंबई-३२
१६. वित्त विभाग (का. व्यय-१/अर्थसंकल्प-१३), मंत्रालय,मुंबई
१७. नियोजन विभाग (कार्या-१४३१), मंत्रालय,मुंबई
१८. सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग (का- अर्थ विघयो), मंत्रालय,मुंबई
१९. आदिवासी विकास विभाग (कार्यासन-६), मंत्रालय,मुंबई
२०. निवडनस्ती (कार्यासन ८-अे)